

REPUBLIKA HRVATSKA
BJELOVARSKO BILOGORSKA ŽUPANIJA
GRAD DARUVAR
Gradonačelnik

KLASA: 540-01/24-01/02
URBROJ: 2103-3-02-02/1-24-5
Daruvar, 09. travanj 2024. godine

Na temelju članka 4. i 5. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti ("Narodne novine", broj 79/07, 113/08, 43/09, 130/17, 114/18, 47/20, 134/20 i 143/21), prijedloga Programa mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za Grad Daruvar za period od 2022.-2026. godine, Ur. broj:2-23/1-2022, izrađenog od Zavoda za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije dana 19.01.2022. godine i na temelju članka 66. stavka 1. alineja 18. Statuta Grada Daruvara (Službeni glasnik Grada Daruvara, broj 1/21), Gradonačelnik Grada Daruvara dana 09.04.2024. godine donio je

PROGRAM MJERA
SUZBIJANJA PATOGENIH MIKROORGANIZAMA, ŠTETNIH ČLANKONOŽACA
(ARTHROPODA) I ŠTETNIH GLODAVACA ČIJE JE PLANIRANO,
ORGANIZIRANO I SUSTAVNO SUZBIJANJE MJERAMA DEZINFEKCIJE,
DEZINSEKCIJE I DERATIZACIJE OD JAVNOZDRAVSTVENE VAŽNOSTI ZA
GRAD DARUVAR
(PERIOD 2022.-2026. GODINE)

Ovim Programom utvrđuju se mjere, izvršitelji programa, sredstva, rokovi te način plaćanja i provedba mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (u daljnjem tekstu: DDD) kao mjere zaštite pučanstva od zaraznih bolesti čije je provođenje od javnozdravstvene važnosti za Grad Daruvar.

Ovaj Program donosi se na period od pet godina (od 2022.g. do uključivo 2026.g.) uz ažuriranje jedanput godišnje sukladno analizi stanja.

I. MJERE OBVEZNE DEZINFEKCIJE, DEZINSEKCIJE I DERATIZACIJE KAO MJERE ZAŠTITE PUČANSTVA OD ZARAZNIH BOLESTI

Sukladno članku 4. stavku 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (u daljnjem tekstu: Zakon) javnopravna tijela, odnosno tijelo jedinice lokalne i područne samouprave, pravna osoba koja ima javnu ovlast i pravna osoba koja obavlja pravnu službu, obvezni su osigurati provođenje DDD mjera kao mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti te sredstva za njihovo provođenje, kao i stručni nadzor nad provođenjem tih mjera.

Sukladno članku 7. stavku 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti svaka pravna i fizička osoba obvezna je postupati sukladno mjerama za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti određenim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju toga Zakona.

Sukladno članku 7. stavku 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti svaka pravna i fizička osoba obvezna je postupati sukladno mjerama za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti određenim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju toga Zakona.

Sukladno članku 9. ovoga Zakona, zaštita pučanstva od zaraznih bolesti ostvaruje se obveznim mjerama za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti:

- A. općim DDD mjerama
- B. posebnim DDD mjerama
- C. sigurnosnim DDD mjerama
- D. ostalim mjerama.

B. Posebne DDD mjere

Posebne DDD mjere provode se na temelju članka 5.,23.,24. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, Programa mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama i izmjenama i dopunama Programa mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za RH (NN128/11, 62/18) ,te ovog Programa mjera i Provedbenog plana kojeg je za područje grada Daruvara donio gradonačelnik na prijedlog nadležnog Zavoda za javno zdravstvo.

II. SUZBIJANJE ŠTETNIKA OD JAVNOZDRAVSTVENE VAŽNOSTI ZA PODRUČJE GRADA DARUVARA

1. Analiza postojećeg stanja na terenu

Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije (u daljnjem tekstu: Zavod) provodi stručni nadzor nad provođenjem DDD mjera na području Grada Daruvar. Analizu postojećeg stanja

dostavili smo u izvješću nakon provedenog stručnog nadzora. U 2021. godini provedena je preventivna proljetna deratizacija, te preventivna jesenska deratizacija na području Grada Daruvara kao i preporučena preventivna dezinsekcija.

Na temelju podataka o terenu te o prisutnosti zaraznih bolesti ili stanja kojima su izvor mikroorganizmi/glodavci/insekti postoji potreba i javnozdravstvena važnost suzbijanja štetnika.

Općine i gradovi obvezni su imati bazu podataka o ekološkim nišama i infestiranim objektima.

Baza podataka o ekološkim nišama i infestiranim objektima

Vlasnik baze podataka je grad i odlučuje da li će baza podataka biti kompjuterizirana ili neće.

Baza podataka mora uvijek biti dostupna za korištenje Zavodu radi provedbe stručnog nadzora, analize stanja te ažuriranja podataka. Podaci u bazi podataka se moraju redovito nadopunjavati.

Ukoliko se grad odluči na bazu podataka koja neće biti kompjuterizirana, bazu će voditi Zavod uz uvjet da grad osigura Zavodu potrebne podatke.

Zavod će voditi kompjuteriziranu bazu podataka jedino u slučaju da na razini Bjelovarsko-bilogorske županije postoji jedinstvena baza podataka za sve općine i gradove, a u suprotnom grad će odrediti osobu koja će voditi bazu i s kojom će Zavod surađivati prilikom analize podataka i općenito kao stručna podrška.

2. Svrha i cilj suzbijanja štetnika čije je suzbijanje od javnozdravstvene važnosti

Cilj provedbe Programa mjera je postizanje smanjenja, zaustavljanja rasta i razmnožavanja ili potpunog uklanjanja prisustva mikroorganizama, štetnih člankonožaca (Arthropoda) i štetnih glodavca, uzročnika ili prijenosnika zaraznih bolesti ujednačeno i pravovremeno na području cijelog teritorija Grada Daruvara.

Patogeni mikroorganizmi, štetni člankonošci (Arthropoda) i štetni glodavci čije je planirano, organizirano, pravovremeno i sustavno suzbijanje od javnozdravstvene važnosti za Grad Daruvar su:

Patogeni mikroorganizmi

Epidemiološki značaj:

– mikroorganizmi (uključujući bakterije, viruse, gljivice, parazite itd.), uzrokuju vrlo široki spektar bolesti od kojih se mnoge mogu spriječiti i/ili suzbiti prekidanjem lanca prijenosa, odnosno dezinfekcijom izvora zaraze ili objekta/medija prijenosa

Cilj uništavanja patogenih organizama je sprečavanje pojave ili suzbijanje zaraznih bolesti koje uzrokuju patogeni mikroorganizmi, a provodi se uvijek i na svim mjestima gdje postoji rizik od prenošenja istih, tj.:

- tijekom elementarnih nepogoda,
- tijekom izljeva kanalizacije,
- tijekom masovnih skupova,
- tijekom prolijevanja ili rasapa infektivnog materijala,
- tijekom zbrinjavanja infektivnog otpada i sl.,
- u svim drugim slučajevima gdje postoji epidemiološka indikacija

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja:

- preventivna dezinfekcija radi sprečavanja pojave zaraznih bolesti,
- u slučaju pojave zaraznih bolesti kao obvezatna preventivna dezinfekcija.

Preventivne mjere koje se provode radi smanjenja rizika od pojave legionarske bolesti u sredstvima javnoga prijevoza, hotelsko–ugostiteljskim objektima te svim drugim objektima od javne namjene provode se sukladno nalogu Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. U slučaju pojave legionele poduzimaju se Zakonom propisane preventivne i protuepidemijske mjere.

Štetni člankonošci

KOMARCI

Epidemiološki značaj: prijenosnici malarije, ARBO virusnih infekcija kao npr. žuta groznica, Denga virus, Chikungunya, West Nile virusa i dr. Te filarijaze.

Cilj suzbijanja komaraca i njihovih razvojnih oblika jest radi sprečavanja pojave zaraznih bolesti pučanstva, smanjenja uzrokovanja kožnih problema (urtika, eritema, alergijskih promjena nastalih ubodima komaraca i sekundarnih infekcija zbog oštećenja kože nastalog češanjem i grebanjem) te uzrokovanja smetnji pri normalnom odvijanju svakodnevnih aktivnosti domicilnog pučanstva i turista.

Trenutno stanje i prioriteti

U Republici Hrvatskoj zabilježeno je više od 50 vrsta komaraca od ukupno stotinjak zabilježenih u Europi. Osim drugih vrsta komaraca koji su na našem području uglavnom molestanti, suzbijanje vrste *Aedes albopictus* (*Stegomyia albopicta*) (Skuse, 1894) ili azijskog tigrastog komarca je od izuzetne javnozdravstvene važnosti za Republiku Hrvatsku. *Aedes albopictus* je komarac jugoistočno-azijskog podrijetla koji zahvaljujući svojoj prilagodljivoj biološkoj naravi sa sposobnošću preživljavanja zime te izvanrednom agresivnošću prema novim prostorima kombiniranim s klimatskim promjenama te svojom važnošću kao vektor zaraznih bolesti danas predstavlja veliki javnozdravstveni problem za cijelu Republiku Hrvatsku.

Na području Bjelovarsko-bilogorske županije na temelju monitoringa invazivnih vrsta koji se provodi već više godina, a koji je županija podržala, zabilježena je pojava ovog komarca koji se kroz taj period i udomaćio. Također je zabilježena pojava još jedne invazivne vrste za koju za sada nije utvrđeno da je prijenosnik zaraznih bolesti. Trajno prisutne vrste komaraca u županiji su još uvijek uglavnom molestanti u smislu da nismo imali zabilježenog oboljenja od groznice zapadnog Nila kod ljudi.

S obzirom na stalni rizik pojave zaraznih bolesti koje prenose komarci od izuzetne je važnosti provoditi cjeloviti program suzbijanja komaraca iz roda *Aedes* i *Culex* na području Republike Hrvatske.

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja

Sanacijski postupci u okolišu – temelje se na sustavnom uklanjanju ili smanjivanju uvjeta za razvoj i razmnožavanje komaraca te otklanjanju ekoloških niša:

- da se ulice, trgovi, javna i privatna dvorišta, kuće i njihove okućnice, otkriveni tereni i njihovi pripadajući dijelovi u gradu i selu (ruralni i šumski tereni) trebaju održavati na takav način da oborinske vode ili vode drugog podrijetla mogu otjecati bez mogućnosti da stvaraju stagnaciju
- u okruženjima gdje žive i borave ljudi (terase, vrtovi, parkovi i dr.) treba izbjegavati nakupljanje vode mičući svaku vrstu potencijalnog recipijenta za razvoj larvi komaraca kao npr. kante, kantice, bačve, posude itd.
- da se u vrtovima i dvorištima mjesta gdje se nakuplja kišnica trebaju pregledavati, a posude u kojima se nakuplja voda kao tanjurići ispod vaza za cvijeće, posude iz kojih životinje (domaći ljubimci) piju vodu i dr., treba periodički prazniti i čistiti svakih 7 dana

- fiksne recipijente za vodu kao npr. kade, bačve i posude za zalijevanje vrtova, treba pokriti s pokrovima od plastike ili sličnog nepromočivog materijala ili mrežom protiv komaraca
- sve spremnike i ostale materijale (npr. plastične folije) treba odlagati na način da se izbjegne nakupljanje kišnice
- sve eventualne spremnike vode treba pravilno i čvrsto zatvoriti poklopcem,
- unutar groblja, gdje nema vode tretirane larvicidnim sredstvima, vaze za cvijeće se moraju puniti vlažnim pijeskom ili se voda za vazu mora tretirati nekim larvicidnim proizvodom pri svakoj zamjeni cvijeća; u slučaju kad se upotrebljava umjetno cvijeće, vaza i dalje mora biti napunjena vlažnim pijeskom ako je na otvorenome; osim toga, sve posude koje se povremeno koriste za cvijeće i zalijevanje moraju odlagati na način da se izbjegne nakupljanje vode u slučaju kiše
- pneumatske gume treba potpuno isprazniti od eventualnog sadržaja vode, složiti ih u piramide i preslagivati svakih 15 dana, pokriti ih nepropusnim pokrivalom na način da se onemogući nakupljanje vode, ukoliko nisu pokrivene unutar 7 dana nakon bilo koje oborine trebaju se obraditi sintetskim piretroidima, a pneumatske gume koje se ne upotrebljavaju ili koje su neupotrebljive treba potpuno eliminirati.

Zdravstveni odgoj lokalnog stanovništva - treba nastojati do maksimalne razine ukloniti sva moguća mjesta zadržavanja komaraca. Zavod je do sada provodio odgoj i obavješćivanje javnosti putem raznih lokalnih medija, a činit će to i ubuduće. Zavod je također izradio i distribuirao letak o komarcima, a distribuirani su i letci kao i plakati o komarcima koje je izradio Hrvatski zavod za javno zdravstvo.

Biološke mjere - u male ukrasne fontane u vrtovima / parkovima treba umetnuti ribice gambuzije.

Kemijske mjere – dezinfekcija kao posebna mjera.

Tamo gdje postoje uvjeti za razvoj komarca (svaka voda koja stoji duže od sedam dana i plića je od jednog metra, uz ostale preduvjete) nužno je provoditi larvicidne tretmane svakih deset do petnaest dana dok god uvjeti za razvoj komaraca postoje (obično od travnja do listopada). Adulticidni tretman preporučuje se samo u slučaju povećanog broja odraslih jedinki komaraca i to isključivo kao dopuna larvicidnom tretmanu.

Želimo napomenuti vezano uz dezinfekciju komaraca da adulticidni tretman (barem jedan) mora biti naveden u našoj preporuci, no može se desiti da on neće biti potreban (ako broj krilatica ne bude velik), odnosno da će biti dovoljni samo larvicidni tretmani. Također u procijeni broja tih tretmana ne možemo predvidjeti koliko će ih biti potrebno jer će to ovisiti o vremenskim prilikama, ali dobro bi bilo predvidjeti ih barem 6 za jednu kalendarsku godinu. Dakle to ovisi o uvjetima u okolišu.

Larvicidne tretmane primjenom insekticidnih larvicida u obliku moćivih prašiva, tekućine, granula ili kompresa, za obradu različitih vodenih nakupina i recipijenata, ovisno o protočnosti, provoditi svaka 2 tjedna od trenutka pozitivnog nalaza primjenom prskalica, granulatora ili ručno, iz vozila ili pješke, prema nuputcima proizvođača te vrsti, namjeni, stupnju zagađenosti i dubini vodenih površina. Svaki vodospremnik ili stajaća voda s održivosti većom od 7 dana može predstavljati leglo ličinki komaraca.

Adulticidni tretmani, tj. suzbijanje krilatica su metoda čija primjena ovisi isključivo o stručnoj prosudbi epidemiološke službe nadležnog zavoda za javno zdravstvo kao dopuna provedenih larvicidnih postupaka.

Štetni glodavci

Epidemiološki značaj Osim što su štetni glodavci (štakori, miševi i drugi) uzročnici velikih ekonomskih šteta koji uništavaju imovinu i zalihe hrane oni su i rezervoar ili prijenosnik čitavog niza bolesti čovjeka kao što su: kuga, virusne hemoragijske groznice, hemoragijska groznica s bubrežnim sindromom, leptospiroza, tularemija, murini tifus, toksoplazmoza, tripanosomijaza, lišmanijaza, salmoneloza, trihineloz, bolest štakorskog ugriza – Sodoku, bjesnoća itd.

Cilj suzbijanja štetnih glodavaca je uklanjanje rizika od pojave i prijenosa zaraznih bolesti, uklanjanja ekonomskih i gospodarskih šteta koje nastaju uništavanjem i onečišćenjem hrane te sprečavanja kontaminacije površina, prostora i objekata iz članka 10. stavka 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja sukladno ovom programu je preventivna deratizacija kao posebna mjera na površinama, u prostorima i objektima iz članka 10. stavka 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti.

U Programu mjera i Provedbenom planu sustavne deratizacije grada ili općine treba predvidjeti:

- pregled objekta
 - sanitaciju objekta
 - sprečavanje ulaska glodavaca
 - redukciju populacije glodavaca
 - nadzor i kontrolu uspješnosti:
 - a. prvu fazu nadzora provode vlasnici, tj. korisnici objekta koji prate i dojavljuju sve bitne promjene vezane uz štetne glodavce i postavljene kutije s mamcima ovlaštenom izvoditelju
 - b. drugu fazu nadzora provodi ovlašten izvoditelj redovnim pregledom objekta i okoliša tijekom obavljanja akcije sustavne deratizacije (najmanje 2 puta godišnje).
- Programom mjera i Provedbenim planom moraju biti definirani okvirni standardi (normativi) postavljanja zatrovanih mamaca u:
- stambenim objektima i okućnicama
 - gospodarskim objektima i pripadajućem prostoru
 - objektima za proizvodnju, preradu, skladištenje ili prodaju hrane i ugostiteljskim objektima
 - objektima javne namjene (npr. bolnice, škole, vrtići i ostalo)
 - otvorene javne površine (trgovi, parkovi, otvoreni vodotoci itd.)
 - kanalizacija
 - deponiji krutog i organskog otpada bez obzira jesu li organizirani ili divlji.

Mjere deratizacije uključuju praćenje uvjeta za razvitak štetnih glodavaca, bilježenje pojava štetnih glodavaca, izlaganje zatrovanih meka (rodenticidima), trajno praćenje stupnja infestacije te trajno poduzimanje svih ostalih mjera koje dovode do smanjenja broja glodavaca. Mjere deratizacije provode se u dvije sustavne akcije. Proljetna akcija deratizacije provodi se tijekom ožujka, travnja i svibnja, a jesenska akcija deratizacije provodi se tijekom rujna, listopada i studenog. Kako bi se održavao biološki minimum štetnih glodavaca razdoblje između dvije akcije ne bi smjelo biti dulje od 6, tj. max 8 mjeseci. Između dviju akcija deratizacije izvoditelji su dužni obavljati suzbijanje štakora prema pozivima građana, nalogu nadležne sanitarne inspekcije i na dojavu epidemiološke službe. Deratizacija se provodi primjenom mehaničkih, fizikalnih i kemijskih mjera.

1. Mehaničke mjere podrazumijevaju redovito provođenje sanitarno – higijenskih mjera, ugradnju prepreka (mreža), uporabu lovki, ljepljivih traka sa ili bez atraktanata
2. Fizikalne mjere podrazumijevaju postupke uporabe ultrazvuka s ciljem sprječavanja ulaženja i zadržavanja štetnih glodavaca (zvuk, svjetlost, elektromagnetski valovi)
3. Kemijske mjere podrazumijevaju uporabu rodenticida, odnosno izlaganje zatrovanih mamaca tvorničkog pripravka s antikoagulantima I. i II. generacije s ciljem smanjenja ukupnog broja populacije štetnih glodavaca ispod praga štetnosti, zaustavljanja razmnožavanja ili potpunog uništenja nazočne populacije štetnih glodavaca.

Suzbijanje, točnije trovanje štetnih glodavaca kemijskim sredstvima, danas je najrašireniji i najčešće korišten način smanjenja populacije štakora i mišolikih glodavaca i zato se u praksi pojam deratizacije često izjednačuje samo s korištenjem, tj. izlaganjem otrova u obliku zatrovanih mamaca. Stanje populacije štetnih glodavaca prate i sami korisnici objekata te dojavljuju ovlaštenom izvoditelju sve bitne promjene vezane uz štetne glodavce i postavljene kutije s mamcima. Sustavna deratizacija provodi se planiranjem kvartova koji započinju od središta prema periferiji ili obrnuto sistemom

koncentričnih krugova. Paralelno sa provedbom deratizacije objekata i javnih površina provodi se i deratizacija kanalizacijske mreže. Odlukama o komunalnom redu za područje potrebno je obvezati:

- sve građane, pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost na uklanjanje uvjeta u okolišu koji pogoduju razvoju i razmnožavanju štetnih glodavaca
- komunalne organizacije koje raspolažu sa spremnicima (kontejnerima, kantama) namijenjenima prikupljanju krutog komunalnog otpada da zatvaranjem spremnika za smeće, primjerenom pohranom otpadaka, pravodobnim prijevozom, propisnim odlaganjem smeća (zatrpavanjem) te sanitacijom svekolikog ljudskog okoliša u što spada i uklanjanje npr. gnjilog voća ili organskih otpadaka nastalih u tijeku industrijske prerade spriječe hranjenje štetnih glodavaca na smeću i raznoraznim organskim otpacima
- na prijedlog zavoda za javno zdravstvo treba propisati i poduzeti sve druge asanacijsko – sanitacijske mjere za koje se uoči potreba tijekom izvida, a pogoduju stvaranju uvjeta za rast i razmnožavanje štetnih glodavaca.

Vezano uz navedene DDD mjere Grad Daruvar će uz prethodni pisani zahtjev dostaviti Zavodu sljedeće podatke:

Za potrebe suzbijanja komaraca popis:

- mjesta u naseljima i do 1 km uz naselja gdje se prolazne i stalne vode zadržavaju više od 7 dana, a pliće su od 1 m
(npr. od prirodnih staništa šumski bazeni uz naselja nastali potapanjem kiša, svježe poplavne vode, slatkovodne močvare, a od umjetnih staništa mjesta poput nakupina odbačenih guma i slično, kameni bazenčići i fontane u naselju te sva druga mjesta na kojima voda stoji poslije kiše 7 dana)
- odvodnih kanala
- groblja

Za potrebe suzbijanja glodavaca popis:

- zelenih površina i parkova na području grada
- nereguliranih vodotokova i kanala s pritocima na području grada
- napuštenih objekata i domaćinstva sa točnim adresama
- uređenih i neuređenih odlagališta otpada

Za potrebe nadzora vezano uz legionarsku bolest popis:

- objekata koji nude usluge smještaja

Ostali štetnici (muhe, buhe, krpelji, žohari, mravi i stjenice, ose stršljeni))

Epidemiološki značaj: Mogu biti prijenosnici zaraznih bolesti ili svojim ubodom izazivaju snažne alergijske reakcije na tijelu napadnutih osoba.

Cilj suzbijanja: sprečavanje prijenosa mikroorganizama i zaraznih bolesti pučanstva te sprečavanje uznemiravanja pučanstva tijekom obavljanja svakodnevnih aktivnosti i izazivanja alergija.

Vrsta mjere radi ostvarivanja cilja:

- preventivna dezinskcija kao posebna mjera u slučaju pojačane infestacije, obvezatna preventivna dezinskcija u slučaju pojave zarazne bolesti

3. Opće odredbe

Nositelj ovog Programa mjera je Grad Daruvar.

Na osnovi članka 4. stavka 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti gradonačelnik Grada Daruvara dužan je donijeti Odluku kojom će osigurati provođenje mjera suzbijanja štetnika kao

mogućnih prijenosnika zaraznih bolesti na području svoje nadležnosti te mjere kojima će se štetnici suzbijati (dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija), osigurati sredstva za njihovo provođenje, kao i stručni nadzor nad provođenjem tih mjera.

Grad Daruvar treba upoznati Zavod sa Odlukom o provedbi mjera suzbijanja štetnika kao mogućih prijenosnika zaraznih bolesti na području Grada Daruvara u što kraćem roku nakon donošenja.

Izvoditelji DDD mjera moraju imati odobrenje ministra nadležnog za zdravstvo za rad sukladno važećim zakonskim propisima za provedbu obveznih DDD mjera kao mjera zaštite pučanstva od zaraznih bolesti te ispunjavati sve uvjete iz Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obvezatne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije kao mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti pučanstva (NN 35/07).

Grad Daruvar treba javiti Zavodu do 01. ožujka tekuće godine tko je odabrani izvoditelj sustavnih DDD mjera na njihovom području, a ako isti još nije odabran onda unutar 7 dana od odabira.

Stručni nadzor nad provedbom DDD mjera provodi Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije.

Grad Daruvar mora odabrati i o tome obavijestiti Zavod tko će biti kontakt osoba s kojom će Zavod komunicirati i koja će Zavodu osiguravati potrebne podatke (npr. podatke o postojanju poznatih ekoloških niša).

Inspeksijski nadzor izvoditelja u provedbi programa mjera provodi nadležna sanitarna inspekcija.

Mjere sustavne dezinfekcije kao posebne mjere provoditi će se u opsegu i dinamici prema potrebi. Mjere sustavne dezinsekcije komaraca provodit će se: larvicidni tretmani svakih deset do petnaest dana dok god uvjeti za razvoj komaraca postoje (obično od travnja do listopada); adulticidni tretman preporučuje se samo u slučaju povećanog broja odraslih jedinki komaraca i to isključivo kao dopuna larvicidnom tretmanu na preporuku Zavoda. Mjere sustavne dezinsekcije ostalih štetnika provoditi će se u opsegu i dinamici prema potrebi. Mjere sustavne deratizacije provoditi će se dva puta godišnje kao proljetna (ožujak-svibanj) i jesenska akcija (rujan-studeni) na površinama, u prostorima i objektima iz članka 10. Stavka 1. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti, a koji su navedeni u odluci Grada Daruvara.

Infestacije i ekološke niše na području Grada Daruvar sustavno će se bilježiti u bazama podataka na temelju stručnog izvida, anketa, dojava građana i drugih epidemioloških pokazatelja.

DDD izvoditelj odabran od Grada Daruvara mora provesti mjere u određenom definiranom roku prema pravilima struke o čemu je dužan pravovremeno obavijestiti Zavod. DDD izvoditelj obvezan je Zavodu pravovremeno dostavljati obvezne obavijesti i obrasce (u papirnatom ili elektronskom obliku).

4. Provedbeni plan

Preduvjeti za provedbu ovog plana su osnovne asanacijsko-sanitacijske mjere u okolišu:

– Ulice, trgovi, javna i privatna dvorišta, kuće i njihove okućnice, otkriveni tereni i njihovi pripadajući dijelovi u gradu i selu (ruralni i šumski tereni) trebaju se održavati na takav način da oborinske vode ili vode drugog podrijetla mogu otjecati bez mogućnosti da stvaraju stagnaciju ili baruštinu.

- U okruženjima gdje žive i borave ljudi (terase, vrtovi, parkovi i dr.) treba izbjegavati nakupljanje vode mičući svaku vrstu potencijalnog recipijenta za razvoj larvi komaraca kao npr. kante, kantice, bačve, posude itd.
- U vrtovima i dvorištima mjesta gdje se nakuplja kišnica treba pregledavati, a posude u kojima se nakuplja voda kao tanjurići ispod vaza za cvijeće, posude iz kojih životinje (domaći ljubimci) piju vodu i dr., treba periodički prazniti i čistiti svakih 7 dana.
- Fiksne recipijente za vodu kao npr. kade, bačve i posude za zalijevanje vrtova, treba pokriti s pokrovima od plastike ili sličnog nepromočivog materijala ili mrežom protiv komaraca.
- U male ukrasne fontane u vrtovima – parkovima treba umetnuti ribice gambuzije.
- Sve spremnike i ostale materijale (npr. plastične folije) treba odlagati na način da se izbjegne nakupljanje kišnice
- Sve eventualne spremnike vode treba pravilno i čvrsto zatvoriti poklopcem.
- Unutar groblja, gdje nema vode tretirane larvicidnim sredstvima, vaze za cvijeće se moraju puniti vlažnim pijeskom ili se voda za vazu mora tretirati nekim larvicidnim proizvodom pri svakoj zamjeni cvijeća; u slučaju kad se upotrebljava umjetno cvijeće, vaza i dalje mora biti napunjena vlažnim pijeskom ako je na otvorenome; osim toga, sve posude koje se povremeno koriste za cvijeće i zalijevanje moraju se odlagati na način da se izbjegne nakupljanje vode u slučaju kiše.
- Svaku pneumatsku gumu u dolasku i u odlasku potpuno isprazniti od eventualnog sadržaja vode. Pneumatske gume, nakon što smo ih ispraznili od vode, složiti u piramide i preslagivati svakih 15 dana; pokriti ih nepropusnim pokrivalom na način da se onemogući nakupljanje vode.
- Treba provesti dezinfekciju pneumatskih guma koje nisu pokrivene unutar 7 dana nakon bilo koje oborine sa sintetskim piretroidima. Dezinfekcija se treba napraviti s raspršivačem koji raspršuje čestice dijametra ne manjeg od 100 mikrona. Nadležnom zavodu za javno zdravstvo treba poslati obavijest o datumu i satu u kojem će se provesti dezinfekcija, kao i o upotrijebljenom sredstvu. U slučaju prisutnosti larvi i/ili krilatica komarca vrste *Aedes albopictus* u unutrašnjosti deponija pneumatskih guma, utvrđenog prilikom kontrole infestacije, treba provesti dodatne tretmane dezinfekcije.
- Pneumatske gume koje se ne upotrebljavaju ili koje su neupotrebljive treba eliminirati. Nakon što ih se isprazni od sadržaja vode, treba ih bar privremeno staviti u zatvorene kontejnere na način da se onemogući skupljanje vode u njima.
- Treba spriječiti hranjenje muha i/ili štetnih glodavaca na smeću i raznoraznim organskim otpacima zatvaranjem spremnika za smeće, primjerenom pohranom otpadaka, pravodobnim prijevozom, propisnim odlaganjem smeća (zatrpavanjem) te sanitacijom svekolikog ljudskog okoliša u što spada i uklanjanje izbačenih nakupina morskih trava na obalnom rubu, sagnjilog voća ili organskih otpadaka nastalih u tijeku industrijske prerade.
- Treba spriječiti hranjenje muha na ljudskih ekskrementima zatvaranjem zahoda, septičkih jama, kanalizacije i kloaka. Treba onemogućiti prehranu muha na gnoju ili balegi, sušenjem balege (odvođenje tekućine), odstranjivanjem ili prekrivanjem uskladištene balege, zakopavanjem balege ili slaganjem u hrpe pokrivene plastičnim pokrovom.
- Treba zabraniti onečišćenje javnih površina fekalnim materijalom životinjskog ili humanog porijekla

1) Uvjeti za nositelje odobrenja za rad, tj. ovlaštene izvoditelje

- sukladno Zakonu o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti (NN 79/07, 113/08, 43/09, 130/17, 114/18, 47/20, 134/20, 143/21) i Pravilniku o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i

fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obvezatne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije kao mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti pučanstva (35/07).

– dokaz (potvrda) o stručnoj osposobljenosti radnika za rad s kemikalijama, odnosno edukaciji radnika za rad s kemikalijama i položenim tečajevima sukladno Pravilnika o uvjetima i načinu stjecanja te provjere znanja o zaštiti od opasnih kemikalija (»Narodne novine« br. 99/13).

– dokaz (potvrda) o stručnom usavršavanju odgovornih osoba za provedbu obveznih DDD mjera i svih neposrednih izvoditelja, odnosno trajnoj edukaciji za izvoditelje obveznih DDD mjera sukladno članku 16. stavku 1. Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost obvezatne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije kao mjere za sprečavanje i suzbijanje zaraznih bolesti pučanstva (»Narodne novine«, br. 35/07) i Odluci ministra zdravstva o donošenju Programa edukacije za izvoditelje obveznih mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije,

– udovoljavanje općim uvjetima propisanim Odlukom grada o provedbi mjera suzbijanja štetnika.

2) Uvjeti za neposredne izvoditelje u nositelju odobrenja za rad

– odgovorna osoba za provedbu DDD mjera:

-doktor medicine ili diplomirani sanitarni inženjer ili diplomirani inženjer biologije ili profesor biologije s položenim tečajem za rad s kemikalijama i programom obvezne »Trajne edukacije za izvoditelje obveznih DDD mjera«

–izvoditelji DDD mjera:

-sanitarni inženjer, sanitarni tehničar te izvoditelji drugih struka s položenim tečajem za rad s kemikalijama i programom obvezne Trajne edukacije za izvoditelje obveznih DDD mjera.

– sastav ekipe izvoditelja:

– od dva do pet članova bez obzira o kojoj vrsti mjere se radi,

– voditelj svake terenske ekipe mora biti sanitarni inženjer, tj. najmanje sanitarni tehničar s odgovarajućim iskustvom od najmanje 1 godine rada na poslovima DDD-a,

– izvoditelj drugih struka s minimalno srednješkoljskim obrazovanjem može biti član ekipe ukoliko je u kontinuiranom radu na DDD poslovima od najmanje 6 mjeseci stekao potrebno znanje i vještine u provođenju mjera te ima položen tečaj za rad s kemikalijama i programom obvezne »Trajne edukacije za izvoditelje obveznih DDD mjera«.

– obuhvat površina, prostora i objekata koje ekipa terenskih izvoditelja dnevno može obraditi ovisno o vrsti štetnika koji se suzbija:

- Dezinfekcija - broj terenskih ekipa izvoditelja od najmanje 2 člana određuje se na osnovi obujma površine, vrsti postupka, stupnju infestacije površine patogenim mikroorganizmima i roku izvršenja mjere,
- Suzbijanje komaraca - broj terenskih ekipa izvoditelja određuje se na osnovi broja potrebnih uređaja za adulticidni tretman te zadanom području (veličina područja koje mora biti obuhvaćeno tretmanom), s time da je za svaki uređaj koji se koristi s vozila u pokretu potrebna jedna terenska ekipa od najmanje 2 člana,
- Suzbijanje drugih vrsta člankonožaca - broj terenskih ekipa izvoditelja od najmanje 2 člana određuje se ovisno o obujmu površine, vrsti postupka, stupnju infestacije i roku izvršenja mjere,

- Suzbijanje štetnih glodavaca - jedna terenska ekipa izvoditelja od najmanje 2 člana dnevno može napraviti 40-100 objekata što ovisi o vrsti objekta (poljoprivredno gospodarstvo ili stambena zgrada ili obiteljska kuća), lokaciji objekta (ruralno ili urbano područje), stupnju infestacije te broju radnih dana, tj. roku u kojem se mjera mora izvršiti.

– definirani uvjeti za opremu za rad:

- Dezinfekcija - količina i vrsta opreme za rad potrebna za provedbu mjere određuje se na temelju površine, vrste postupka, stupnja infestacije površine patogenim mikroorganizmima i roku izvršenja mjere,
- Suzbijanje komaraca - za obradu 300 hektara adulticidnim tretmanom u jednom danu potrebno je: 1 uređaj za hladno zamagljivanje ULV postupkom s vozila u pokretu kapaciteta rezervoara minimalno 50 litara, zatim 1 uređaj za toplo zamagljivanje s vozila u pokretu kapaciteta rezervoara minimalno 50 litara te 1 prijenosni uređaj za toplo zamagljivanje kapaciteta rezervoara minimalno 5 litara, a u područjima specifičnog okoliša nadležni zavod za javno zdravstvo donosi odluku o vrsti uređaja koji su potrebni za tretiranje npr. 300 hektara adulticidnim postupkom. Broj vozila registriranih za obavljanje djelatnosti za prijevoz terenskih ekipa izvoditelja i opreme određuje se na temelju broja uređaja potrebnih za adulticidni tretman na zadanom području, s time da je za svaki uređaj potrebno jedno vozilo,
- Suzbijanje drugih vrsta člankonožaca - količina i vrsta opreme za rad određuje se ovisno o površini, vrsti postupka, stupnju infestacije i roku izvršenja mjere,
- Suzbijanje štetnih glodavaca - broj vozila registriranih za obavljanje djelatnosti za prijevoz terenskih ekipa izvoditelja određuje se na temelju sjedećih mjesta i potrebnom broju neposrednih izvoditelja, tj. članova terenskih ekipa.

3) Dokumentacija

Obvezni su obrasci iz Programa mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama i izmjenama i dopunama Programa mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za RH (NN128/11, 62/18) , štetnih člankonožaca (arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za Republiku Hrvatsku i sastavni su dio ovog Programa mjera kao prilog na kraju.

Obrazac 1. UPITNIK O ŽARIŠTU LIČINKI KOMARACA

Obrazac 2. PRAĆENJE LEGLA KOMARACA

Obrazac 3. UPITNIK ZA IZRADU I DOPUNU BAZE PODATAKA ZA STAMBENE OBJEKTE U KOJIMA SE PROVODI DERATIZACIJA

Obrazac 4. POTVRDA O OBAVLJENOJ DERATIZACIJI STAMBENIH OBJEKATA

Obrazac 5. UPITNIK ZA DERATIZACIJU JAVNOPROMETNIH POVRŠINA, TRGOVA I PARKOVA

Obrazac 6. UPITNIK ZA DERATIZACIJU OTVORENIH VODOTOKOVA I JEZERA, LUKA I PRIVEZIŠTA BRODOVA TE KANALA

Obrazac 7. OBAVIJEST O TROVANJU ŠTETNIH GLODAVACA

Zavod ispunjava obrasce 1. i 2. tijekom stručnog nadzora i unosi ih u bazu podataka ili ih dostavlja Gradu Daruvaru za unos u bazu ukoliko podatke unosi osoba iz Grada Daruvara.

Obrasce 3. - 6. ispunjava ovlašten izvođač mjeri, a kopije ili zbirno izvješće o provedenim mjerama (sa osnovnim podacima: datum, lokacija, vrsta lokacije te količina i vrsta postavljenih

mamaka po lokaciji i ukupno, metoda primjene) dostavlja Zavodu unutar 10 dana od završetka provedbe mjera na području Grada Daruvara za potrebe baze podataka.

Obrazac 7. ovlaštenu izvoditelj distribuirati pučanstvu.

Ovlašteni izvoditelj DDD mjera obavezan je Zavodu unutar 10 dana od završetka provedbe mjera dezinsekcije na području Grada Daruvara za potrebe baze podataka dostaviti zbirno izvješće o provedenim mjerama (sa osnovnim podacima: datum, lokacija, vrsta lokacije te količina i vrsta utrošenog insekticida po lokaciji i ukupno, metoda primjene).

Izvoditelj je obavezan Zavodu dostaviti i godišnje zbirno izvješće o provedenim DDD mjerama, godišnje zbirno izvješće o utrošenim sredstvima za provedbu tih mjera te godišnje zbirno izvješće o suzbijanim štetnicima najkasnije do 31. siječnja tekuće godine za proteklu godinu na zakonski propisan način, a Zavod o tome izvještava Hrvatski zavod za javno zdravstvo najkasnije do 28. veljače tekuće godine za proteklu godinu na zakonski propisan način.

Na temelju provedenog stručnog nadzora Zavod izrađuje izvješće koje dostavlja Gradu Daruvaru u roku od 4 tjedna nakon izvršene mjere deratizacije (proljetne i jesenske) te u roku 4 tjedna nakon izvršenih godišnjih mjera dezinsekcije komaraca.

4) Odluka o izboru vrste u biocidnog pripravka

Odluka mora biti sukladna »Odluku o izboru aktivne tvari u biocidnim proizvodima sukladno Uredbi (EU) br. 528/12 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje i uporabi biocidnih proizvoda«, odnosno za preventivnu dezinsekciju i deratizaciju na području Bjelovarsko-bilogorske županije mogu se koristiti samo biocidni pripravci koji su propisno registrirani i dopušteni za primjenu u Republici Hrvatskoj te s Rješenjem MZSS RH o razvrstavanju preparata u skupinu otrova i uporabu u javnom zdravstvu i komunalnoj higijeni.

Zabranjena je uporaba biocidnih pripravaka koji sadrže aktivne tvari na popisu u »Odluku o izboru aktivne tvari u biocidnim proizvodima sukladno Uredbi (EU) br. 528/12 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o stavljanju na raspolaganje i uporabi biocidnih proizvoda«. Za mjeru deratizacije koristiti će se antikoagulanti druge generacije.

5) Površine, prostori i objekti na području Grada Daruvara na kojima će se provoditi suzbijanje štetnika sukladno epidemiološkim indikacijama

Detaljan popis površina, prostora i objekata (u elektronskom obliku) na kojima će se provoditi sustavna deratizacija Grad Daruvar će dostaviti Zavodu. Stručno je opravdano da se te mjere provedu barem u i oko stambenih objekata, na javnoprometnim i na javnim zelenim površinama (trgovima, parkovima, na obalama vodotoka) te deponijima otpada.

Zbog potrebe praćenja žarišta štetnika i ekoloških niša potrebne su katastarske mape (u elektronskom obliku) te bi o tome trebalo voditi računa za poboljšanje baza podataka u budućnosti.

Grad Daruvar dostaviti će Zavodu popis turističkih objekata na svom području koji nude uslugu smještaja zbog provođenja mjera zaštite od legioneloze koje se provode prema naputku Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, a koje je Zavod i do sada provodio.

6) Primjena biocidnih pripravaka

Standardi, količine i način primjene biocidnih pripravaka moraju biti sukladni pravilima struke i uputama za uporabu proizvoda.

Količina izloženih zatrovanih mamaca ovisi o utvrđenom stupnju infestacije površine, prostora ili objekta u trenutku provođenja mjere. Zatrovani mamci moraju biti izloženi sukladno standardima propisanim Pravilnikom o načinu provedbe obvezatne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.

Sustavna deratizacija grada ili općine provodi se planiranjem blokova koji započinju od središta prema periferiji ili obrnuto sistemom koncentričnih krugova.

Da bi se sustavna deratizacija mogla smatrati sustavnom potrebno je da njome budu obuhvaćeni svi objekti koji tome podliježu na određenom području nevezano o čijem se vlasništvu radilo. To znači da bi svi oni objekti koji imaju svoje redovito provođenje DDD mjera kao općih mjera trebale to prilagoditi na način da se dvije akcije vremenski poklapaju sa sustavnom deratizacijom (tu pogotovo podsjećamo na okna kanalizacijske mreže). Grad Daruvar će u akcijama deratizacije obuhvatiti i privatne kuće.

Mjera deratizacije ugovoriti će se po pregledanom objektu/površini/lokaciji, a ne po količini otrova. Naime, biti će potrebno obići velik broj objekata, a velik dio njih zbog nepostojanja indikacija neće trebati postavljanje mamaca, jer meke se izlažu samo ako se pregledom utvrdi prisustvo glodavaca ili njihovih tragova te ako tih tragova nema ali po izjavi mještana glodavaca ima, a pregledom se utvrdi da tu zaista postoje povoljni uvjeti za razvoj i razmnožavanje glodavaca. Također, teško je govoriti koliko će gdje rodenticidne meke biti potrebno, to ovisi o stupnju infestacije i o površini koja se obrađuje (npr. Stambeni objekat i okućnica 20-50g na 30m², dok se za gospodarske objekte preporuča 20-50g na 20m² po kućanstvu).

Vrsta i način primjene rodenticidne meke (krute i rasute - antikoagulant II generacije):

- suterenske i podrumске prostorije, dvorišta i okućnice stambenih objekata – kruta ili rasuta meka u deratizacijskim kutijama na skrovita i nepristupačna mjesta
- obale gradskih vodotoka – kruta meka na indiciranim skrovitim mjestima te u aktivne štakorske rupe
- parkovi, trgovi i druge javne zelene i javnoprometne površine – kruta meka u dubinu aktivnih rupa i u čvrste, sigurno zatvorene i učvršćene deratizacijske kutije, sigurno zaštićene od mogućnosti dodira djece, neovlaštenih osoba i naciľjanih životinjskih vrsta
- i ostalo prema pravilima struke.

7) Uklanjanje ostataka biocidnih pripravaka

Uklanjanje ostataka biocidnih pripravaka mora se vršiti na propisan način sukladno važećim zakonskim propisima. Izvršitelji deratizacije dužni su pri obavljanju deratizacije ukloniti zatečene meke zaostale iz ranijih akcija deratizacije.

8) Raspored, dinamika i rokovi provedbe mjera suzbijanja štetnika

Sustavna deratizacija se provodi obavezno dva puta godišnje kao proljetna (od 1. ožujka do 31. svibnja) i jesenska akcija (od 1. rujna do 30. studenog). Rok i dinamika ovisi o broju objekata koji će biti obuhvaćeni mjerama, o svojstvima terena i vremenskim uvjetima kao i o broju terenskih ekipa izvoditelja.

Između dviju akcija deratizacije izvoditelj je dužan obavljati suzbijanje štetnih glodavaca na onim lokalitetima i kod onih subjekata gdje se za to ukaže potreba, a i povećati broj tretmana prema prijedlogu Zavoda temeljem provedenog stručnog nadzora, epidemiološke indikacije ili prema nalogu sanitarne inspekcije.

9) Kontrola uspješnosti provedenih mjera

Kontrola uspješnosti provedene mjere tj. monitoriranje vršit će se na temelju elemenata stručnog nadzora nad provedenim mjerama (terenski izvid, ankete, dojave građana, analiza prikupljenih podataka i na temelju drugih epidemioloških pokazatelja).

10) Obavješćavanje i suradnja izvoditelja s građanima

Izvoditelj je obavezan nekoliko dana prije započinjanja provedbe mjera dezinfekcije i deratizacije (najmanje 48 sati prije) na dobro vidljivim i frekventnim javnim mjestima (oglasnim pločama, predvorjima zgrada, domova zdravlja, komunalnih poduzeća, škola i sl.) izvjesiti tiskanu obavijest s

nazivom izvođača mjera, mjestom i vremenom provođenja, sredstvima koja će biti upotrijebljena, mjerama zaštite i opreza, te navedenim antidotom za slučaj trovanja i barem jednokratno (najmanje 48 sati prije) obavijestiti javnost putem javnih medija.

O istome izvođač treba paralelno obavijestiti i županijski centar 112 (DUZS, bjelovar112@duzs.hr).

Tijekom provedbe mjera izvoditelj mora poštivati prava vlasništva obveznika provedbe, ne nanositi štetu, izbjegavati nesavjesni rad te postupati na način da vodi brigu o zaštiti zdravlja pučanstva i kućnih ljubimaca.

Poželjno je da izvoditelj izradi informativno – edukativne naputke koje će putem letaka distribuirati pučanstvu tijekom akcije, a koji će sadržavati podatke o:

- obvezama pučanstva tijekom provedbe mjera (omogućavanje pristupa izvoditelju u podrumске, suterenske i gospodarske prostore u zgradama i dvorištima, a obavljene poslove ovjeriti potpisom na anketnom listiću)
- koje postupke pučanstvo mora poduzeti radi sanitacije površine, prostora i objekata te uklanjanja građevinsko – tehničkih nedostataka koji pogoduju razvoju i razmnožavanju štetnika
- svim drugim postupcima koje pučanstvo mora poduzeti nakon provedenih mjera s podacima o izvoditelju.

11) Obveza izvoditelja o obavješćivanju stručnog i inspekcijskog nadzora

Na osnovi Provedbenog plana ovlašteni izvoditelj izrađuje Operativni plan, tj. detaljno razrađenu organizaciju i raspored plana rada za svaki dan u tjednu provedbe mjere deratizacije te u pisanom obliku najkasnije 3 do 7 dana prije početka akcije u idućem tjednu izvješćuje nadležni zavod za javno zdravstvo i nositelje Programa mjera. Kod planiranja adulticidnog tretmana suzbijanja komaraca ovlašteni izvoditelj je obavezan obavijestiti nadležni zavod za javno zdravstvo, nositelje Programa mjera, pučanstvo i pčelare najmanje 48 sati prije provođenja prvog tretmana uporabom kemijskih sredstava. Kod svakog idućeg tretmana u jednom ciklusu akcije tretiranja najmanje 24 sata, a u izvanrednim situacijama (npr. procijenjene nagle vremenske promjene i intenzivne migracije odraslih komaraca) 6 sati prije početka akcije ovlašteni izvoditelj u pisanom obliku izvješćuje nadležni zavod za javno zdravstvo i nositelje Programa mjera.

Najkasnije 10 dana nakon završetka provedbe planiranih DDD mjera (i nakon proljetne i nakon jesenske akcije) na području Grada Daruvara izvoditelj je dužan izraditi i dostaviti Zavodu i nadležnoj sanitarnoj inspekciji Izvješće o provedenim DDD mjerama na temelju ovog Programa mjera u kojem se navodi vrijeme trajanja akcije, vrste štetnika koji su suzbijani te vrste i količine utrošenih biocidnih pripravaka. U navođenju utroška biocida potrebno je odvojeno prikazivati količine utrošenih biocida na javnim površinama i one koje su utrošene u zatvorenim objektima, a za koje je Grad Daruvar osigurao sredstva.

Izvješće koje na temelju toga i provedenog stručnog nadzora Zavod izrađuje za Grad Daruvar, Zavod će dostaviti i sanitarnoj inspekciji u roku od 4 tjedna nakon završetka proljetne, odnosno jesenske akcije.

Osim ovdje navedenog obaveznog obavješćivanja izvoditelj je dužan izvještavati Zavod i putem dokumenata i na način naveden pod odjeljkom „Dokumentacija“.

5. Naputci za Operativni plan

Nositelj Programa mjera treba tijekom postupka javnog nadmetanja upoznati ovlaštenog izvoditelja sa sadržajem Programa mjera i Provedbenog plana. Program mjera i Provedbeni plan obvezno trebaju biti sastavni dio natječajne dokumentacije, kako bi ovlašteni DDD izvoditelji mogli dostaviti kvalitetnu ponudu i kako bi izvoditelj mogao planirati detaljno razrađenu organizaciju i raspored plana rada za svaki dan u tjednu provedbe mjere na način i u rokovima utvrđenim

Provedbenim planom te kako bi općenito ovlašteni izvoditelj mogao postupati sukladno zadanim smjernicama za rad.

Organizacija i raspored dnevnog plana rada mora sadržavati logične teritorijalne cjeline po ulicama u općinama ili gradovima propisanih Programom mjera sukladno pravilima struke ovisno o vrsti štetnika koji se suzbija i o kojoj vrsti mjere se radi.

Operativni plan mora sadržavati sljedeće podatke: opis mjere koja se provodi, popis ulica, objekata ili prostora na kojima se mjera provodi, okvirno vrijeme početka i završetka mjera, način izvješćivanja građana, zdravstvenih službi, sanitarne inspekcije i drugih, broj djelatnika i ekipa, sredstva i opremu koja će se koristiti, opis tehnološke primjene, kao i mjere zaštite osoba, prostora, objekata i okoliša.

6. Evaluacija

(1) Sukladno članku 41. Pravilnika o načinu provedbe obvezatne dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije tijekom provedbe stručnog nadzora nadležni zavod za javno zdravstvo prikuplja i objedinjava izvješća o provedenim DDD mjerama kao posebnim mjerama u bazu podataka.

(2) Nadležni zavod za javno zdravstvo izrađuje stručno izvješće s podacima o stupnju infestacije, utrošku pesticida i stupnju pridržavanja propisanog programa rada određenog Programom mjera i Provedbenim planom te ga dostavlja gradonačelniku najkasnije u roku od 4 tjedna nakon izvršene mjere. Stručno izvješće sadržava i prijedloge za poboljšanje sanacije površina, prostora ili objekata u budućnosti.

3) Kopiju izvješća iz stavka (2) ove točke nadležni zavod dostavlja na uvid i ovlaštenom izvoditelju istovremeno kada i naručitelju mjere. Ukoliko nadležni zavod utvrdi nesukladnosti u provođenju programa mjera od strane ovlaštenog izvoditelja dužan mu je u pisanom obliku dostaviti i naputke o izvršenju korektivnih mjera.

(4) Izvješće iz stavka (2) ove točke nadležni zavod za javno zdravstvo izrađuje na osnovi utvrđene učinkovitosti provedenog tretmana kontinuiranim monitoringom u dinamici i na način temeljen na znanstveno utvrđenim metodama. Ukoliko je učinkovitost provedenih mjera manja od očekivanog nadležni zavod je dužan utvrditi stručno-realno stanje, razloge neučinkovitosti provedenih mjera, a tijekom provedbe mjera usmeno upozoriti izvoditelja na uklanjanje nedostataka ili nestručno provođenja DDD mjera kako bi se u tijeku mjere uklonili nedostaci. Ukoliko izvoditelj odbija postupiti prema naputcima stručnog nadzora, nadležni zavod je dužan izraditi konkretan pisani naputak o načinu i rokovima izvršenja korektivnih mjera te ga dostaviti naručitelju mjere i ovlaštenom izvoditelju na postupanje. Naručitelj mjere može od nadležnog zavoda zahtijevati dopunu izvješća o učinkovitosti provedenih mjera ukoliko izvješće nije argumentirano i stručno izrađeno te ukoliko nisu navedene konkretne korektivne mjere s kojima se u konačnici očekuje učinkovita realizacija Programa mjera i Provedbenog plana. Inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Programa mjera provodi sanitarna inspekcija ministarstva nadležnog za zdravstvo«.

(5) Na temelju analize prikupljenih podataka o obvezatnoj DDD kao posebnoj mjeri Zavod izrađuje nadopunu/podsjetnik Programa mjera i Provedbenog plana za sljedeću godinu sukladno Odluci općine/grada o obvezatnoj DDD mjeri kao posebnoj mjeri i predlaže ga gradonačelniku na kraju kalendarske godine, a najkasnije do 31. siječnja sljedeće godine.

(6) Nakon provedenog stručnog nadzora i prosudbe uspjeha provedene mjere s izvješćem uz predlaganje mjera aktivne preventive i ako je provedenim DDD mjerama postignut željeni učinak smanjenja populacije štetnika, Zavod za svaku iduću godinu provedbe obveznih DDD mjera kao posebnih mjera predlaže manje količine pesticida u Program mjera i Provedbeni plan zbog poboljšanja sanitarnih uvjeta u okolišu te smanjivanja sveukupnih emisija štetnih tvari u prirodu.

(7) Zavod predlaže gradonačelniku provedbu postupaka sanitacije u okolišu neposredno prije provedbe obveznih DDD mjera kao posebnih mjera radi uspješnosti provedbe.

(8) Najkasnije do 31. prosinca tekuće godine Zavod za javno zdravstvo dostavlja županu popis općina i gradova u županiji koje su omogućile provedbu mjera sukladno članku 24. stavku 2. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti i cjelovito izvješće iz stavka (2) ovoga poglavlja ukoliko županija financira djelomično ili u cijelosti provedbu mjera na području općine ili grada u županiji na osnovi Programa mjera i Provedbenog plana donesenog za područje općine ili grada.

III. NADZOR NAD PROVEDBOM OBVEZNIH DDD MJERA KAO POSEBNIH MJERA

Sukladno članku 8. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti svaka pravna i fizička osoba obvezna je omogućiti nadležnom sanitarnom inspektoru i specijalistu epidemiologije nesmetano obavljanje nadzora te poduzimanje propisanih mjera za zaštitu pučanstva od zaraznih bolesti.

Sukladno odredbama Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti i Pravilnika o načinu provedbe obvezatne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, Izmjenama i dopunama programa mjera suzbijanja patogenih mikroorganizama, štetnih člankonožaca (Arthropoda) i štetnih glodavaca čije je planirano, organizirano i sustavno suzbijanje mjerama dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije od javnozdravstvene važnosti za RH, te Zakona o sanitarnoj inspekciji:

- inspekcijski nadzor nad provedbom posebnih DDD mjera provodi nadležna sanitarna inspekcija, a stručni nadzor provodi Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije.
- stručnim nadzorom biti će obuhvaćen dovoljan broj objekata obuhvaćenih provedbom da bi se donijelo stručno mišljenje u vidu analize stanja, mišljenja o provedenim mjerama i prijedlogu mjera za budućnost.

Poslovi stručnog nadzora:

- epidemiološki izvid i analiza postojećeg stanja na području Grada Daruvara,
- izrada početne baze podataka ako Zavod izrađuje početnu bazu,
- izradu Programa mjera i Provedbenog plana suzbijanja štetnika na području Grada Daruvara,
- informiranje ovlaštenih izvoditelja neposredno prije provedbe mjera o njihovim obvezama propisanim Programom mjera i Provedbenim planom suzbijanja štetnika za područje grada,
- kontrolu provedbe suzbijanja štetnika na području Grada Daruvara sukladno nalogu iz Programa mjera i Provedbenog plana.
- ažuriranje baze podataka s novo prikupljenim podacima, ako Zavod ažurira bazu
- analiza provedene mjere sukladno nalogu iz Programa mjera i Provedbenog plana izrađenog za područje Grada Daruvara te izvješćivanje Grada Daruvara
- prijedlog Zavoda za korekciju (dopunu) u tijeku, ako za to postoje opravdani stručni razlozi.

IV. FINANCIRANJE PROVEDBE PREVENTIVNIH I OBVEZNIH PREVENTIVNIH DDD MJERA I STRUČNOG NADZORA NAD PROVEDBOM

(1) Sukladno članku 24. stavku 5. Zakona o zaštiti pučanstva od zaraznih bolesti i članku 42. stavku 1. Pravilnika o načinu provedbe obvezatne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije stručni nadzor nad provedbom preventivne i obvezne preventivne DDD kao posebne mjere financira se iz sredstava Grada Daruvara, korisnika objekata iz članka 10. stavka 1. Zakona ili drugih obveznika provedbe mjera sukladno Programu mjera.

(2) Provedba preventivne i obvezne preventivne DDD mjere na površinama, u prostorima i objektima iz članka 10. stavka 1. Zakona koji su u vlasništvu grada te stručni nadzor nad provedbom financira se iz sredstava grada.

(3) Provedba preventivne i obvezne preventivne DDD mjere na površinama, u prostorima i objektima iz članka 10. stavka 1. Zakona koji su u privatnom vlasništvu te stručni nadzor nad provedbom financira se iz sredstava trgovačkih društava, ustanova i drugih pravnih te fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost osobnim radom i pojedinaca vlasnika, posjednika ili nositelja upravljanja objektima iz članka 10. stavka 1. Zakona, tj. korisnika objekata iz članka 10. stavka 1. Zakona.

4) Županije su obvezne pravovremeno osigurati financijska sredstva za provođenje nacionalnog programa, tj. sustava praćenja invazivnih vrsta komaraca.

(5) Grad Daruvar dužan je osigurati financijska sredstva za provođenje mjera preventivne deratizacije kao posebne mjere u rokovima propisanim ovim programom mjera najmanje u i oko stambenih objekata, na javnoprometnim i na javnim zelenim površinama (trgovima, parkovima, na obalama vodotoka) te deponijima otpada kako bi se osigurala cjelovitost i opravdala svrsishodnost provedenih mjera propisanih ovim programom mjera.

(6) Grad Daruvar dužan je osigurati financijska sredstva za provođenje mjera suzbijanja komaraca mjerama dezinfekcije s naglaskom na sanacijske postupke u okolišu te suzbijanje ličinki komaraca kako bi se smanjile moguće štete za okoliš i zdravlje ljudi.

(7) Ako nadležni zavod za javno zdravstvo izrađuje bazu podataka o ekološkim nišama i infestiranim površinama, prostorima i objektima te provedenom monitoringu, naručitelj baze (županija, općina ili grad) je dužan financirati njenu izradu.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u "Službenom glasniku Grada Daruvara".

Gradonačelnik

Damir Lneniček

UPITNIK O ŽARIŠTU LIČINKI KOMARACA

Godina: _____
 Identifikacijski broj žarišta: _____
 Grad: _____
 Područje: _____
 Naselje: _____
 Lokacija: _____

skica

1) TIP ŽARIŠTA:

☐ napušteni zdenac	☐ fontana	☐ napušteni rudnik
☐ cisterna	☐ radilište	☐ rijeka ili vodotok
☐ septička jama	☐ natopljena polja	☐ močvara
☐ poplavljeni podrum	☐ odvodni sifon	☐ uz jezero
☐ grobne vaze	☐ odvodni kanal	☐ ostalo (navedi): _____

2) KARAKTERISTIKE ŽARIŠTA:

- ☐ trajno ☐ sezonsko (specificiraj mjesece)

S	V	O	T	S	L	S	K	R	L	S	P
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

3) DIMENZIJE ŽARIŠTA:

DULJINA _____ ŠIRINA _____ DUBINA _____

4) KAKVOĆA VODE:

- ☐ tekuća ☐ stajaća ☐ slatka ☐ slana ☐ čista ☐ zagađena

Priroda zagađenja (navedi): _____

5) TIP VEGETACIJE:

- ☐ podvodna ☐ nadvodna

Prevladavajuće vrste: _____

Strana 1.

6) PRISUSTVO GAMBUZIJA:

- ☐ DA ☐ NE UVEDENE OD _____

7) PRISUSTVO PREDATORA LIČINKI:

- ☐ DA ☐ NE

8) PRISUSTVO LIČINKI KOMARACA:

- ☐ DA ☐ NE

VRSTE	MJESECI											
	S	V	O	T	S	L	S	K	R	L	S	P

9) MOGUĆE MJERE:

☐ drenaža (odvodnja)	☐ postavljanje cjevovoda	_____
☐ zatrpavanje	☐ eliminacija recipijenta	_____
☐ poravnanje sa zemljom	☐ uklanjanje bilja	_____
☐ sprečavanje dolaska	☐ ostalo (navedi):	_____
☐ popravci oštećenja	_____	_____

Predložene mjere: _____ dana: _____

10) LARVICIDNI TRETMANI

Larvicidi koje treba koristiti: _____

11) NAPOMENE:

Strana 2.

PRAĆENJE LEGLA KOMARACA

Datum: _____
Područje: _____

Naselje: _____
Lokacija: _____

ŽARIŠTE TIP – VRSTA	IDENTIFIKACIJSKI BROJ ŽA- RIŠTA	VRSTE I STADIJI LIČINKI I INFESTACIJA*	VRSTE ODRASLIH	
			♂♂	♀♀

Na znanje – Uočene promjene koje treba unijeti u evidenciju žarišta: _____

Potpis izvoditelja

* broj ličinki po jednom lovljenju (okvimo)

+ (1-10)

++ (11-50)

+++ (>50)

UPITNIK
ZA IZRADU I DOPUNU BAZE PODATAKA ZA STAMBENE OBJEKTE U KOJIMA SE PROVODI
DERATIZACIJA*

Datum _____

GRADSKA ČETVRT: _____

PODRUČJE: _____

ULICA I KUĆNI BROJ: _____

UPRAVLJANJE ZGRADOM: _____

GODINA IZGRADNJE: _____

ODRŽAVANJE: _____

NAMJENA: _____

BROJ KATOVA: _____

PODRUM: _____ (da, ne)

VLAGA: _____ (da, ne)

TEHNIČKA ETAŽA: _____ (da, ne)

DVORIŠTE: _____ (da, ne)

POSLOVNI PROSTOR: _____ (da, ne)

skladišni: _____ (da, ne) _____ m²

proizvodni: _____ (da, ne) _____ m²

KOMUNALNI STANDARD:

VODOVOD: _____ (da, ne)

kanalizacija: _____ (da, ne)

otvoreni izljev: _____ (da, ne)

PRIKUPLJANJE OTPADA: _____ (da, ne)

kante: _____ (da, ne)

TOPILOVOD: _____ (da, ne)

GLODAVCI:

rupe: _____ (da, ne) _____ (broj aktivnih rupa)

izmet: _____ (da, ne)

leglo: _____ (da, ne)

videni uginuli štakori: _____ (da, ne)

HRANA ZA GLODAVCE:

hrana za domaće životinje: _____ (da, ne)

ZAKLON ZA GLODAVCE:

kućni (sitni) otpad: _____ (da, ne)

neispravna odvodnja: _____ (da, ne)

UTROŠENI MATERIJAL

meke: _____ (kg žita)

POZIV: _____ (je li intervencija provedena na poziv)

RAZLOG NEPROVEDENE DERATIZACIJE:

ŠIFRA: _____

ŠIFRA: _____

ŠIFRA: _____

(pravna osoba, privatno)

(održavana, zapuštena)

(stambena, stambeno – poslovna)

BROJ STANOVA: _____

VELIČINA: _____ m²

DOSTUPNOST: _____ (da, ne)

ODRŽAVANJE: _____ (održavano, zapušteno)

ugostiteljski: _____ (da, ne) _____ m²

ostali: _____ (da, ne) _____ m²

ODVODNJA: _____ (da, ne)

sabirna jama: _____ (da, ne)

vreće: _____ (da, ne)

kontejneri: _____ (da, ne)

PRISUSTVO GLODAVACA

tragovi nogu: _____ (da, ne)

štetu: _____ (da, ne)

videni živi štakori: _____ (da, ne)

prema izjavi korisnika: _____ (da, ne)

otpaci: _____ (da, ne)

uskladištena roba: _____ (da, ne)

krupni otpad: _____ (da, ne)

parafin: _____ (kg parafiniziranih meka)

- stranka odbila
- stranka odsutna
- napušten objekt
- ostalo

NAPOMENA:

SANITARNI TEHNIČAR:

PRISUTNA STRANKA:

* Ispunjava se za objekte koji nisu evidentirani u bazi podataka (prvi unos ili novoizgrađeni objekti)

**POTVRDA
O OBAVLJENOJ DERATIZACIJI STAMBENIH OBJEKATA***

Datum: _____

Korisnik: _____

Adresa: _____

Gradska četvrt: _____

Namjena zgrade:	stambena	DA – NE
	poslovna	DA – NE
	ugostiteljska	DA – NE
Hrana za glodavce:	otpaci	DA – NE
	domaće životinje	DA – NE
	uskladištena roba	DA – NE
Zaklon za glodavce:	kućno smeće	DA – NE
	krupni otpad	DA – NE
	aktivne rupe	DA – NE
	neispravna kanalizacija	DA – NE
Prisustvo glodavaca:	tragovi nogu	DA – NE
	izmet	DA – NE
	prema izjavi korisnika	DA – NE

DERATIZACIJA: Vrsta zatrovanog mamaca _____ grama _____

Sanitarni tehničar _____ Prisutna stranka _____

* Ispunjava se za objekte koji su već evidentirani u bazi podataka.

OBRAZAC 5.

UPITNIK

ZA DERATIZACIJU JAVNOPROMETNIH POVRŠINA, TRGOVA I PARKOVA*

DATUM: _____ MJESTO: _____

GRADSKA ČETVRT: _____ PODRUČJE: _____

NAMIJENA: (ulica, trg, naselje, park, šuma, dvorište)

POVRŠINA: _____ (kvadratnih metara)

OKOLIŠ:

naselje _____ (da li je nastanjeno)

grmlje _____

drveće

održavanje

životinje

ОТРАД:

krupni

sitni _____

organski

kanaliz. (da li postoji zagađenje iz kanalizacije)

GLODAVCE:

rupe _____ (broj aktivnih rupa)

| tragovi | (tragovi nogu, izmet, šteta, leglo) |

glodavci _____ (videni živi štakori)

mrtvi _____ (viđeni uginuli štakori)

UTROŠENI MATERIAL:

meke _____ (kg žita)

parafin _____ (kg parafiniziranih meka)

POZIV: _____ (da li je intervencija provedena na poziv)

SANITARNI TEHNIČAR:

(protpis)

* Ispunjava se tijekom svake akcije deratizacije.

UPITNIK ZA DERATIZACIJU OTVORENIH VODOTOKOVA I JEZERA, LUKA I PRIVEZIŠTA BRODOVA TE KANALA *

DATUM: _____ VODOTOK: _____ JEZERO: _____
LUKA I PRIVEZIŠTA BRODOVA: _____ KANALI: _____
GRADSKA ČETVRT: _____ PODRUČJE: _____
PROLAZI KROZ: _____

(ulica, trg, naselje, park, šuma, dvorište)

DUŽINA: _____ (metara)

ZAGAĐENOST RUBA VODOTOKA (zaokruži): DA NE

OKOLIŠ:

naselje _____ (da li je nastanjeno)

grmlje _____

drveće _____

održavanje _____

životinje _____

OTPAĐ:

krupni _____

sitni _____

organski _____

kanaliz. _____ (da li postoji zagađenje iz kanalizacije)

GLODAVCI:

rupe _____ (broj aktivnih rupa)

tragovi _____ (tragovi nogu, izmet, šteta, leglo)

glodavci _____ (viđeni živi štakori)

mrtvi _____ (viđeni uginuli štakori)

UTROŠENI MATERIJAL:

parafin _____ (kg parafiniziranih meka)

parafin _____ (kg parafiniziranih meka vezanih sa žicom)

POZIV: _____ (da li je intervencija provedena na poziv)

SANITARNI TEHNIČAR: _____
(potpis)

* Ispunjava se tijekom svake akcije deratizacije.

Obrazac 7.

MEMORANDUM TVRTKE KOJA OBAVLJA POSLOVE

OBAVIJEST O TROVANJU ŠTETNIH GLODAVACA

Djelatnici *naziv zdravstvene ustanove ili druge pravne osobe ovlaštenog izvođitelja deratizacije* provest će uništavanje štetnih glodavaca u ovoj zgradi i njezinoj neposrednoj okolini.

Trovanje štetnih glodavaca provest će se izlaganjem zatrovanih mamaka na sva mjesta gdje se obično pojavljuju štetni glodavci (podrum, dvorište i eventualno tavan).

Ako u ili oko svojih objekata primjetite štetne glodavce ili njihove tragove, molimo Vas da odmah nazovete *upisati naziv zdravstvene ustanove ili druge pravne osobe ovlaštenog izvođitelja deratizacije* na telefon _____ radnim danom od 08.00 do 16.00 sati.

Da bi se osigurao uspjeh u borbi protiv štetnih glodavaca, a uz to izbjegle eventualne nezgode stanari se obvezno trebaju pridržavati sljedećih naputaka:

1. surađivati s ekipama koje provode suzbijanje štetnih glodavaca tako da im daju sve tražene informacije i omogućće pristup u sve prostore gdje je potrebno izložiti zatrovane mamce
2. odstraniti iz dvorišta i podruma smeće, a osobito otpatke hrane
3. za čitavo vrijeme trajanja deratizacije onemogućiti malodobnoj djeci pristup na mjesta na kojima je postavljen zatrovani mamac za štetne glodavce
4. skloniti sve životinje kućne ljubimce na sigurno mjesto gdje ne mogu doći do zatrovanih mamaca
5. zabranjuje se dirati ili premještati zatrovane mamce.

Pozivaju se građani da se u cijelosti pridržavaju gornjih naputaka, jer će za svu štetu, kao i za eventualno oštećenje zdravlja snositi odgovornost svaki za sebe, a roditelji za djecu.

IZLAGANJE ZATROVANIH MAMAKA ZA ŠTETNE GLODAVCE OBAVIT ĆE SE:

DANA

OD 08.00 DO 16.00 SATI

ELEMENTI ODLUKE

1. **Definirati potrebu suzbijanja** – na prijedlog epidemiološke službe
(navedeno u Programu mjera i u izvješćima o provedenom stručnom nadzoru)
2. **Vrste mjera suzbijanja**
(dezinfekcija i deratizacija kao sustavne mjere, a kao mjere u slučaju potrebe sve tri DDD mjere)
3. **Popis površina prostora i objekata**
(čl.10 stavak 1 Zakona: ... u objektima koji podliježu sanitarnom nadzoru, odnosno u građevinama, postrojenjima, prostorima, prostorijama, na uređajima i opremi osoba koje obavljaju gospodarske djelatnosti i u djelatnostima na području zdravstva, odgoja, obrazovanja, socijalne skrbi, ugostiteljstva, turizma, obrta i usluga, športa i rekreacije, objektima za javnu vodoopskrbu i uklanjanje otpadnih voda te deponijima za odlaganje komunalnog otpada, u djelatnosti javnog prometa, u i oko stambenih objekata, na javnim površinama i javnim objektima u gradovima i naseljima te drugim objektima od javnozdravstvene i komunalne važnosti)
4. **Provedba mjera asanacije utvrđenih nedostataka** što je preduvjet za provođenje Programa mjera
(npr. sanirati divlje odlagalište otpada ako postoji, sanirati zapuštene površine ako ih ima itd.)
5. **Subjekti provedbe**
(npr. izvoditelj mjera: ovlaštena pravna osoba koja će se odabrati na temelju ...;
provoditelj stručnog nadzora: Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije;
inspekcijski nadzor: nadležna sanitarna inspekcija županije)
6. **Financiranje provedbe**
(Definirati tko će što i na koji način financirati od površina, objekata i drugog što ste uvrstili pod točkom 3., a vezano uz provedbu mjera od strane izvoditelja sukladno Programu.)
7. **Financiranje stručnog nadzora**
(Stručni nadzor financiraju općine/gradovi i o tome sklapaju ugovor sa Zavodom.)
8. **Osnovne mjere sigurnosti**
(npr. građanstvo/mještani moraju biti na vrijeme i jasno obaviješteni o provedbi mjera; izvoditelja treba upozoriti ukoliko postoje određeni rizici na terenu i slično)
9. **Utvrđiti sankcije**

